

Dr. Kolláth György

A lap nagypénteki száma izgalmas interjút közöl Sárközy Tamás jogászprofesszorral abból az alkalmából, hogy a neves szerző megjelentette „A sporttörvény magyarázata...a törvény kritikai elemzése” című kötetét (Törvényesített államosítás? 2002. március 30.). Sárközy professzor sok olyan megállapítást tesz, ami helyénvaló és mélyen igaz (így pl.: nincs szükség állami futballra, szűnjék meg a túlszabályozás, az állam a közérdekű

/sport/szférát alkotmányos módszerekkel segítse, az MFB jelenléte, propagandája nem a jövő útja, s az olimpiával kapcsolatos álmom nem valóság). Sajnos, a professzor úr személyes érintettsége és elvi kötélta kinos magyarázkodásokat, tévedéseket és egyoldalúságokat is eredményez. Hozzászólásom - a sárga könyv fontosságát elismerve - ezeket ismerteti.

Alibi-, és csapdahelyzet az, ha valaki szerzője és „színikritikusa” ugyanannak a műnek. Ez a „mű” a 2001. évi CXLV. tv., azaz a sporttörvény, mely hamisítatlan Sárközy-Deutsch koprodukció. A blama - melyre tavaly ősszel egy jogászegyleti tudományos konferencia döbbenetes kritikával mutatott rá - közös. A duó megakadályozhatta volna, hogy e törvény - mint egy sárga, vagy piros lapot érdemlő „fault” - megessék. Ehhez képest a kései, belterjes (ön)minősítések üresen konganak: pl., hogy a törvény egy része „nemzetközi elismerést váltott ki”, és „úttörő vállalkozás a sporttal kapcsolatban”. Valójában érdekes, de ki nem érlelt spekuláció mindez. A sporttevékenység üzleti háttere (szponzoráció, arculat-átvitel, tv-közvetítés) akkor is így működhetnék, ha nem szólna róla a sporttörvény. A törvény egészének erőszakos szemléletmódja, primitív világképe és jogi nívója pedig egyenesen szégyenletes. Nem hoztam volna szóba, ám ide tartozik: Sárközy tanár úr egy-két évtizeden át azt hirdette, hogy nem kell sporttörvény. Nulla § az igazi. Erre fel megalkotta a sportjog peripetum mobiljét, s most éppen azon megy a vita, hogy az optimálisan, kilóra mennyi: 30, 68, vagy 101, mint a kiskutyák száma. Még mindig jobb a sport, mint annak törvénye.

Meglepő azt olvasni, hogy a sporttörvénynek - még hozzá helyes - „alapkonceptiója” volt. Valójában semmi ilyen nem volt, s ezt utólag fedezni vagy kitalálni nem fair. Korrekt diagnózissal, sportszakmai elemzéssel, általános és/vagy jogi háttér munkával, közgazdasági és társadalmi hatástanulmánnyal, költségvetési sarokszámokkal, iskolai feltételrendszerrel, szabályozási stb. koncepcióval ugyanis soha, senki nem állt elő. Mindjárt normaszöveget kezdtek írni, majd köröztetni. Ahhoz pedig érdemben hozzászólni, pláne hozzányúlni: nemigen lehetett. A hiány-érzetre a válasz kezdettől az volt: ezt a miniszterelnök így akarja. Pont. Itt - fájdalmasan - igaz volna az a megállapítás, hogy „aki fizet, az rendel a zenét”. Másutt ez félreértés. Az adófizetők pénzén ne dárídózzon az állami sportvezetés! A törvényszerkesztést két kétségbeesett igyekezet hajtotta: lecserélni az előző kormány valóban nem túl fényes törvényét, és kíméletlenül leszámolni a fantomként emlegetett anomáliákkal. Egyszerűbben: drákói rendet kell vágni a futballban, ahhoz minden eszköz megengedett, s az sem számít, hogy a kíméletlen belemenés fájni fog minden más sportágnak is. Módszerként pedig nem érvényt szereznek a jognak, hanem újraírják azt. Sokszor sugárzott a cinikus megvetés és a paternalista góg a törvényszövegből - már a legelső, Sárközy-féle zsenigéből is! Száznál több - alapvető problémára rávilágító - módosító indítványom később éppen ezeket a gondokat vette célba. Mindhiába, akkoriban felelet sem érkezett. A mostani magyarázkodás sem az!

Az interjú-alany kijelenti: „a sportpolitika elvi alapjait helyesnek, célkitűzéseit progresszívnek tartom”. A főcím alatt az olvasható, hogy a sport átpolitizálódása diszfunkció, de ezzel számolni kell. Már miért is kéne?! Nem úgy van, hogy az állami politika van a sportban is a civil társadalomért, és nem fordítva?! Szíve joga mindenkinek a vonalas, avagy az ambivalens minőség. Talán örülni fognak az egykori diákok, ma ISM-tisztségviselők, ha a tanár utólag kioszt nekik egy

Dr. Kolláth György

piros pontot!? De a nyilatkozat mindjárt öt alapvető kifogással csapja agyon a saját igazság-osztását, és válik hiteltelenné. Nem ismételném a politikai bűnöket, úgy is érte, hogy azokat mi magunk megismételni nem kívánjuk. Ha az elismerés a 98-as kormányprogramról szólna, fő vonalakban egyet is értenénk. Bajnak tartom viszont, hogy Sárközy professzor adottnak véli, rendben lévőnek találja a sport politikai berendezkedését, s abból jut hibás következtetésre. A sporttörvényben önmagát nyeste vissza, fokozta le az ISM. Már ez is hiba volt, hiszen egy központi államigazgatási szerv és négy fél-állami, fél-civil köztestület egymással nem csereszabatos. Nem igaz, hogy a sportfinanszírozás mai rendje – nemzeti szövetségekkel súlyosbítva – ideális volna. Ha a sport bázisait akarjuk rendbe tenni, mindjárt más modell is elképzelhető, jelesül az, amely decentralizál és önkormányzatosít. Programunk pl. ezt mondja: „a művi úton létrejött ernyőszervezetek....fennmaradhatnak, de közpénzt nem osztogathatnak és nem is hatalmaskodhatnak önálló szervezetek felett.”

Professzor úr kimondva-kimondatlanul elégedett a magyar sport közállapotaival. Lehet, hogy a fellegekéből nézve neki van igaza. Mi mégis úgy látjuk, hogy a temérdek ráköltött közpénz ellenére válságban van a testkultúra, az XXI. századi reformra szorul. A látvány-elvű és látszat-értékű sportpolitikát hozzáértő, szolgáló, valódi országos és helyi „köz”-igazgatás kell hogy felváltsa. Konszolidáció még nincs, de lesz, ha szakemberek veszik azt kézbe. Ehhez pedig korszerű struktúra és besorolás kell. Egy „sporttal foglalkozó helyettes államtitkársági bázis”, mint szakmai javaslat: nívótlan ötlet. Sajnos, itt is az a fő bajom, ami a sporttörvénynél: nem tudható, mikor melyik Sárközy ajánlás vehető komolyan. ISM, kultusztárca, kormány alá rendelt hivatal, segédhivatal, minisztériumi szakfőosztály – és így tovább? Mindegy? Azért mégsem! Mi olyan modernizációra képes és kész, profi szakemberekre támaszkodó tárca-megoldásokat mérlegelünk, amelyek elősegíthetik, hogy a magyar sport még az athéni olimpia előtt rendezze sorait. Áramvonalasabb, egyben pedig alapjaiban tiszta, a családok számára elérhető, EU-kompatibilis, sikereiben ugyanakkor megalapozott és fejlődő legyen. Ez kockázatosabb, mint a langyos víz, de sok jó szövetségessel belevágnánk.

Garantálni szeretnénk, hogy a sport ne pusztán PR., ne úri passzió, hanem jóléti közügy legyen végre. Tanár úrnak szeretettel felajánlanánk, hogy másokkal karöltve, élvezettel deregulálja a saját törvényét! Az a szép a sportban, hogy mindig van következő mérkőzés és új esély.